



Средно училище „Димчо Дебелянов” – гр. Белене
5930 гр. Белене, обл. Плевен, ул. ”България” № 56, тел. 0658 / 3 69 46 – директор,
тел. факс 0658 / 3 11 70 – гл. счетоводител, e-mail: dimchod@mail.bg

УТВЪРЖДАВАМ :

ДИРЕКТОР: АНЕЛИЯ ГЕНОВА

ЕТИЧЕН КОДЕКС

**за поведението на учители и служители
в Средно училище „Димчо Дебелянов”**

2025-2026г.

Приет на Педагогически съвет №13 /12.09.2025 г.

Глава Първа

Общи положения

Чл.1. (1) Настоящият кодекс определя етичните правила за поведение на учителите и служителите в СУ „Димчо Дебелянов” и има за цел да повиши общественото доверие в техния морал и професионализъм, както и да издигне престижа на учебното заведение.

(2) Настоящият кодекс има за цел да формира организационна култура, спомагаща за утвърждаване на доброто име на училището.

Чл.2. (1) Дейността на учителите и служителите в СУ „Димчо Дебелянов” се осъществява при спазване на принципите на законност, лоялност, честност, политическа безпристрастност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2) Всеки учител и служител е длъжен да изпълнява служебните си задължения, като:

- спазва действащото в Република България законодателство;
- осъществява действия, предлага и взима решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към просветната институция;
- се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да е прояви на дискриминация;
- следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя личен и обществен живот;
- изпълнява възложените му функции и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в интерес на учениците и защитава интересите на училището.

Глава Втора

Морални отговорности към детето/ученика

Чл.3 Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

1. Детството е изключително важен период от живота на човека.
2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
4. На всяко дете е гарантирано правото на свобода на мисълта и словото и правото на съвестта.

Чл. 4. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл. 5. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 6. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 7. Във всички случаи да се защитава по най-добър начин интересите на детето.

Чл. 8. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 9. Учителят и служителят да основава практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 10. Учителят и служителят да разбира и уважава уникалността на всяко дете.

Чл. 11. Учителят и служителят да се съобразява със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 12. Учителят и служителят да създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 13. Учителят и служителят да подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 14. Учителят и служителят да работи в най-добрия интерес на детето.

Чл. 15. Учителят и служителят да осигурява на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 16. Учителят и служителят да не участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл. 17. Учителят и служителят да не участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 18. Учителят и служителят при съмнение за малтретиране да уведомяват органите за закрила на детето и да следят дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 19. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, учителят и служителят да му окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 20. Когато учителят и служителят разбере за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, той има моралната и законова отговорност да информира органите по закрила на детето.

Чл.21. Учителят и служителят трябва да опазва личната информация за възпитаниците си и техните семейства и да я ползва само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на моралните си и служебните си ангажименти.

Глава Трета

Морални отговорности към семейството

Чл. 22. (1) Първостепенна отговорност на персонала е подпомагане семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

(2) Зачитане достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

(3) Уважаване ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

(4) Информирание на семейството за всички решения, отнасящи се до детето и за начина, по който се работи с детето.

Чл. 23. Учителят и служителят не позволява и не участва в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 24. Учителят и служителят да не използва отношения си със семейството за лично облагодетелстване.

Чл. 25. Учителят и служителят осигурява конфиденциалност на информация и защита правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 26. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 27. В случаите на конфликт между членовете на семейството, да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно учителят и служителят се въздържат от вземане страна в конфликта.

Глава Четвърта

Ценности и компетентности

Чл.28. Необходими базови ценности:

1. Компетентност – учителят или служителят притежава знанията, уменията и квалификацията за заеманата длъжност.

2. Ефективност – учителят или служителят постига максимални резултати от труда при минимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси.

3. Отговорност и изпълнителност – учителят или служителят има развито чувство за дълг при изпълнение на трудовите си задачи.

4. Вежливост – учителят или служителят има устойчиво и любезно поведение.

5. Честност – учителят или служителят коректно представя своята гледна точка.

6. Лоялност – учителят или служителят се отнася почтено и уважително към институцията.

7. Толерантност – учителят или служителят се отнася с уважение към мнението на другите.

8. Подходящ външен вид – учителят или служителят се стреми да изглежда по начин, съответстващ на средата, в която работи.

9. Колегиални отношения - изграждане на взаимоприемливи отношения между всички членове на институцията.

Чл.29. Учителите и служителите са длъжни да познават и спазват:

1. Специфичните за образователната система нормативни документи.

2. Закона за квалифицираната информация.

3. Закона за закрила на детето.

4. Етичния кодекс на работещите с деца .

5. Вътрешноучилищните документи – правилници, правила, инструкции, инструктажи и др.

Глава Пета

Взаимоотношения с ученици, колеги, родители и граждани

Чл.30. Учителят или служителят предоставя качествени услуги, достъпни за всички, като изпълнява задълженията си безпристрастно и без предубеждение, създавайки условия на равнопоственост на разглежданите случаи и засегнатите лица.

Чл.31. Учителят или служителят участва активно в процеса на подобряване качеството на предлаганите услуги, като се отнася внимателно и открито, с необходимото уважение и отзивчивост към всеки един от тях и техните искания. Те са длъжни да имат поведение, което не провокира конфликтни ситуации, а при възникването им да се сремат към безболезнено разрешаване, като контролират емоциите и реакциите си, независимо от обстоятелствата и държанието на външните лица.

Чл.32. Учителят или служителят зачита правата на всички ученици, колеги, родители и граждани, независимо от тяхната политическа, идеологическа, расова, религиозна и етническа принадлежност, като се въздържа от

дискриминационни действия и показва добро възпитание, уважение и внимателно отношение към всички.

Чл.33. Учителят или служителят е длъжен да изпълнява своите задължения законосъобразно, своевременно и точно, добросъвестно и безпристрастно. Той е длъжен да предоставя необходимата информация при спазване на действащото законодателство.

Чл.34. Учителят или служителят е длъжен да опазва данните и личната информация, станали му известни при или по повод на изпълнението на служебните му задължения.

Чл.35. Учителят или служителят отговаря на поставените му въпроси и изпълнява поставените му задачи, съгласно длъжностната характеристика като при необходимост пренасочва проблема към съответното компетентно лице.

Чл.36.(1) В своите колегиални взаимоотношения учителите и служителите се ръководят от принципите на лоялност, толерантност, взаимно уважение, сътрудничество и йерархична подчиненост.

(2) Учителят или служителят няма право да уронва доброто име или да поставя под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия.

(3) Недопустимо е отправянето на обиди между учители и служителите, както и дискриминационни прояви в отношенията помежду им.

Чл.37. Учителят или служителят е длъжен да помага на колегите си за изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетност и функции.

Чл.38. При възникване на спорове между колеги, същите следва да се решат в рамките на добрия тон, като е недопустимо това да става в присъствие на външни лица.

Чл.39. В отношенията си с колегите, всеки един учител или служител е длъжен да проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл.40. Със своето лично поведение и чувство за отговорност учителят или служителят трябва да дава пример на останалите си колеги, а ръководството – на своите подчинени.

Чл.41. Учителят или служителят трябва да се отнася с учениците, техните родители и гражданите с нужното уважение, като не накърнява достойнството им, не създава конфликти, не нарушава правата им и не ги дискриминира.

Глава Шеста

Професионално поведение

Чл.42. Учителите или служителите подпомагат ръководството на училището, проявявайки висок професионализъм, безпристрастност и активност, както при разработването и провеждането на политиката на МОН, така и при осъществяването на неговите правомощия.

Чл.43. При изпълнение на своите задължения, учителят или служителят се придържа към лоялно поведение и почтеност в действията си.

Чл.44. Учителят или служителят трябва да изпълнява задълженията си честно и безпристрастно.

Чл.45. Учителят или служителят изпълнява задълженията и функциите си, вменени с длъжностната му характеристика и стриктно изпълнява заповедите на директора.

Чл.46. Учителят или служителят споделя открито и честно с директора проблемите, с които се сблъсква в своята работа, както и своите идеи и предположения за тяхното решаване.

Чл.47. Учителят или служителят следва да противодейства на корупционни прояви и на други неморални такива, които биха уронили престижа и доброто име на училищната институция.

Чл.48. (1) Учителят или служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели.

(2) Всеки един от учителите или служителите може да ползва имуществото, документите и информацията на училището само за осъществяване на служебни задължения.

Глава Седма

Лично поведение на учителите и служителите

Чл. 49. (1) . Учителят или служителят е длъжен да следва поведение, съобразено със законите, с общоприетите морални норми и общочовешки ценности, както и да не уронва престижа на училището и да пази авторитета на институцията, която представлява.

(2) Учителят или служителят изпълнява добросъвестно трудовите си задължения при спазване на дадените му указания.

Чл.50. Учителят или служителят се стреми да не предизвиква с поведението си конфликтна ситуация, а при възникването на такава се стреми да я преустанови или разреши като запази спокойствие, контролира емоциите и действията си и не допуска скандали и прояви, несъвместими с добрите нрави.

Чл.51. Учителят или служителят трябва да бъде честен и точен по отношение на всякакви финансови въпроси, имащи отношение към професионалните взаимоотношения.

Чл.52. Учителят или служителят не може да извършва дейности забранени от закона, както и да получава приходи от забранени със закон дейности.

Глава Осма

Конфликт на интереси

Чл.53. Когато на учителя или служителя е възложена задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси, той е задължен своевременно да информира директора.

Чл.54. Учителят или служителят не трябва да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или семейни интереси.

Чл.55. Учителят или служителят, няма право да се възползва, да изнася информация.

Глава Девета

Допълнителни разпоредби

Чл.56. Всички констатирани нарушения на настоящия кодекс се разглеждат от комисията по етика към СУ „Димчо Дебелянов” .

Чл.57. Комисията по етика е съставена от представители на:

1. Ръководството;
2. Педагогическия колектив;

Глава Десета

Заклучителни разпоредби

Чл. 58. Настоящият Етичен кодекс е разработен на основание на чл. 175, ал.1 от ЗПУО и влиза от сила от датата на утвърждаването му.

Чл.59. При първоначално постъпване на работа всеки един учител или служител е длъжен да се запознае с разпоредбите на настоящия кодекс.

Чл.60. При неспазване на нормите на поведение, съдържащи се в Етичния кодекс, всеки учител или служител носи дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.

Чл.61. Настоящият етичен кодекс на СУ „Димчо Дебелянов” е в сила от 15.09.2025 година.